

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 67 0 Ps 000644 20 Rev
Dana, 13.07.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „Prijedorputevi“ a.d. Prijedor, koga zastupa N.K., advokat iz B., protiv tuženog Grad P., koga zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi naknade štete, vrijednost spora 54.985,32 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 67 0 Ps 000644 20 Pž od 25.09.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 13.07.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Prijedoru broj 67 0 Ps 000644 18 Ps od 01.11.2019. godine obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade štete u vidu izmakle dobiti isplati iznos od 54.985,32 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude do isplate, kao i da mu na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 3.820,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana donošenja presude do isplate, a odbijen je zahtjev tužitelja na ime troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 67 0 Ps 000644 20 Pž od 25.09.2020. godine žalba tuženog je odbijena i potvrđena prvostepena presuda.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Tužbenim zahtjevom tužitelj je tražio da mu tuženi na ime naknade štete u vidu izmakle dobiti pričinjene jednostranim raskidom ugovora isplati iznos od 54.985,32 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana presuđenja do isplate.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su, nakon provedenog postupka javne nabavke za pružanje usluga na zimskom održavanju puteva i ulica na teritoriji Grada P.-L. 2, zimsko održavanje puteva i ulica u seoskom području, tužitelj

i tuženi dana 23.02.2018. godine zaključili okvirni sporazum za period do 15.03.2019. godine u ukupnoj vrijednosti usluga u iznosu od 396.717,75 KM (u daljem tekstu: sporazum), te da su istoga dana zaključili i ugovor kojim se tužitelj kao pružalac usluga obavezuje tuženom kao naručiocu usluga pružati usluge na zimskom održavanju puteva i ulica na teritoriji Grada P.-L. 2, zimsko održavanje puteva i ulica u seoskom području sa ugovorenom vrijednošću usluga od 198.358,87 KM; da su se tim ugovorom stranke, pored ostalog, saglasile da će tužitelj pružati ugovorene usluge u roku od 5 dana od davanja pismenog naloga od strane tuženog, a za slučaj kašnjenja tužitelja u pružanju ugovorenih usluga predviđena je ugovorna kazna u iznosu od 5% naručene usluge za svaki dan kašnjenja do urednog ispunjenja (član 2.); da je tužitelj do 26.02.2018. godine pružao ugovorene usluge na osnovu usmenih naloga tuženog; da je dana 26.02.2018. godine zbog obilnih snježnih padavina tuženi zahtijevao da se angažuje sva raspoloživa mehanizacija tužitelja, da je toga dana u popodnevnim časovima tuženi istim povodom zakazao sastanak sa tužiteljem i da su se na održanom sastanku predstavnici tuženog i tužitelja saglasili da će tražena mehanizacija biti angažovana slijedećeg jutra, ali je tuženi nakon toga u večernjim satima istoga dana usmeno, te pismenim obavještenjem od 02.03.2018. godine, obavijestio tužitelja da jednostrano raskida ugovor i sporazum, zbog neizvršenja ugovorenih obaveza; da je tužitelj nastavio sa pružanjem usluga do pismenog obavještenja od 02.03.2018. godine; da je tuženi nakon raskida ugovora sa tužiteljem za pružanje usluga zimskog održavanja puteva angažovao drugo pravno lice; da prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke dr M.D. izgubljena dobit tužitelja za ugovoreni period, nastala kao posljedica raskida ugovora, iznosi 54.985,32 KM.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je tužitelj, i pored neizdavanja pismenih naloga od strane tuženog, pružao ugovorene usluge na osnovu usmenih naloga od strane radnika tuženog, da nisu bili ispunjeni uslovi za odustanak od ugovora iz člana 9. stav 3. sporazuma, te s obzirom da predmetnim ugovorom nije regulisan raskid ugovora zbog neurednog izvršenja ugovorenih obaveza, da se ima primijeniti odredba člana 124. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj:17/93, 3/96, 39/03, 74/04, dalje: ZOO) i člana 126. ZOO, odnosno tuženi je, ukoliko je želio raskinuti ugovor, morao tužitelju ostaviti naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovorene obaveze, pa tek ukoliko tužitelj ni u naknadnom roku ne bi ispunio svoju obavezu, ugovor bi se raskidao po samom zakonu, da je tužitelj izvršavao svoje ugovorne obaveze pa je raskid ugovora od strane tuženog bez zakonskog osnova, te je, prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka i pozivajući se na odredbe članova 154. stav 1. i 189. stav 3. ZOO, usvojio tuženi zahtjev.

Drugostepeni sud je, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv prvostepene odluke, prihvatio kao pravilna činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu.

Drugostepena presuda je pravilna i na zakonu zasnovana iz slijedećih razloga:

Prema odredbi člana 124. ZOO, u dvostranim ugovorima, kad jedna strana ne ispunji svoju obavezu, druga strana može, ako nije što drugo određeno, zahtijevati ispunjenje obaveze ili, pod uslovima predviđenim u idućim članovima, raskinuti ugovor prostom izjavom, ako raskid ugovora ne nastupa po samom zakonu.

Odredbom člana 126. ZOO propisano je da kad ispunjenje obaveze u određenom roku nije bitan sastojak ugovora, dužnik zadržava pravo da i poslije isteka roka, ispunji svoju obavezu, a povjerilac da zahtijeva njeno ispunjenje (stav 1.), ali ako povjerilac želi raskinuti

ugovor, mora ostaviti dužniku primjeran naknadni rok za ispunjenje (stav 2.), te ako dužnik ne ispuni obavezu u naknadnom roku, nastupaju iste posljedice kao i u slučaju kad je rok bitan sastojak ugovora (stav 3.).

U konkretnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da su parnične stranke dana 23.02.2018. godine zaključile sporazum i ugovor za pružanje usluga na zimskom održavanju puteva i ulica na teritoriji tuženog kojim se tužitelj obavezao pružati usluge na zimskom održavanju puteva i ulica za period do 15.03.2019. godine, a tuženi se obavezao za izvršene usluge platiti ugovorenu cijenu. Tužitelj je odmah na osnovu usmenih naloga radnika tuženog, iako je prema ugovorenom trebao dobiti njegove pismene naloge i izvršiti ih u roku od pet dana, počeo izvršavati ugovorne obaveze čišćenja puteva na ugovorenom području tuženog, a tuženi je zbog obilnih snježnih padavina dana 26.02.2018. godine zahtijevao da se angažuje sva raspoloživa mehanizacija tužitelja, što je ovaj i prihvatio da učini slijedećeg dana, ali je tuženi nakon toga u večernjim satima istoga dana usmeno obavjestio tužitelja da raskida ugovor, nakon čega je tužitelj nastavio sa pružanjem usluga do pismenog obavještenja od 02.03.2018. godine, kojim je tuženi obavijestio tužitelja da jednostrano raskida ugovor i sporazum zbog neizvršenja ugovorenih obaveza, te je za izvršavanje istih poslova angažovao drugo pravno lice. Prema nalazu vještaka ekonomske struke izgubljena dobit tužitelja za ugovoreni period, nastala kao posljedica raskida ugovora, iznosi 54.985,32 KM.

Prema odredbi člana 132. stav 1. ZOO raskidom ugovora obe strane su oslobođene svojih obaveza, izuzev obaveze za naknadu eventualne štete.

Odredbom člana 185. stav 1. ZOO propisano je da je odgovorno lice dužno da uspostavi stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala.

Odredbom člana 189. ZOO propisano je da oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi, a visina naknade štete određuje se prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, izuzev slučaja kada zakon naređuje što drugo. Pri ocjeni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji bi se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije ostvarenje je spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem, dok je odredbom člana 190. istog zakona propisano da će sud, uzimajući u obzir okolnosti koje su nastupile poslije prouzrokovanja štete dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kome bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja.

Kod takvog stanja stvari pravilne su odluke nižestepenih sudova kojom su obavezali tuženog da tužitelju isplati naknadu štete u iznosu od 54.985,32 KM, pozivom na odredbe članova 154. stav 1. i 189. stav 3. ZOO, u vezi sa odredbom člana 132. stav 1. istog zakona.

Naime, iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi pravilnim zaključak nižestepenih sudova da je tuženi jednostrano raskinuo sporazum i ugovor suprotno odredbi člana 9. sporazuma i odredbi člana 126. ZOO, slijedom čega je saglasno odredbi člana 132. stav 1. ZOO dužan da naknadi štetu tužitelju nastalu kao posljedicu toga raskida, a čiju visinu je u konkretnom slučaju pravilno utvrdio vještak ekonomske svrhe uzimajući kao polazni osnov visinu naknade i period na koji su parnične stranke zaključile taj sporazum i ugovor.

Stoga je neutemeljen i revizijski prigovor da je pobijana presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 8. u vezi sa članom 209. ZPP, kao i tvrdnja da je osporena odluka posljedica nesavjesne ocjene nalaza vještaka ekonomske struke M.D., budući da i iz nalaza ovoga vještaka proizlazi da je dat u skladu sa pravilima struke.

Slijedom toga neosnovan je revizijski prigovor kojim tuženi osporava visinu naknade u iznosu od 54.985,32 KM tvrdnjom da je vještak u obračunu izgubljene dobiti pogrešno pošao od ugovorenog iznosa iz sporazuma (396.717,75 KM), te da je trebao uzeti u obzir samo iznos iz ugovora (198.358,87 KM), budući da je visinu ukupno ugovorene cijene za ugovoreni period parnične stranke odredile u sporazumu.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljeni su revizijski prigovori da je prilikom donošenja osporene odluke o usvajanju tužbenog zahtjeva tužitelja materijalno pravo pogrešno primijenjeno.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248., u vezi sa članom 456. a) ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić